

Labklājības ministrija

Izmaiņas darba aizsardzības normatīvajos aktos

2020.gada 27.februārī

Labklājības ministrija

Darba aizsardzības likums

- Spēkā kopš 01.01.2002.
- Izdarīti grozījumi 5 reizes
- Uz tā pamata izdoti 32 MK noteikumi
- Izriet no Padomes 1989.gada 12.jūnija direktīvas [89/391/EEK](#) par pasākumiem, kas ieviešami, lai uzlabotu darba ņēmēju drošību un veselības aizsardzību darbā.

Labklājības ministrija

Grozījumi Darba aizsardzības likumā

- 03.10.2019. pieņemti Saeimā (vispārīgās prasības)
- 31.10.2019. pieņemti Saeimā (administratīvie pārkāpumi)
- **01.07.2020. stāsies spēkā**
- <https://likumi.lv/ta/id/26020-darba-aizsardzibas-likums>

Labklājības ministrija

Grozījumi Darba aizsardzības likumā

Saskaņotāji:

Tieslietu ministrija

Finanšu ministrija

Ekonomikas ministrija

Zemkopības ministrija

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija

Valsts kanceleja

LTRK, LDDK, DAKIB, LBAS

Labklājības ministrija

Būtiskākās izmaiņas

- Attālinātais darbs
- Pašnodarbināto drošība un veselības aizsardzība
- Darba aizsardzības dokumentu sagatavošana
- Darba aizsardzības organizatoriskā struktūra

Attālinātais darbs

- **Attālinātais darbs – (1.panta 20.punkts):**
 - pastāvīgs vai regulārs;
 - darbs, kuru nodarbinātais varētu veikt uzņēmuma ietvaros;
 - informācijas un komunikāciju tehnoloģiju izmantošana, bet ne tikai;
 - netiek uzskatīts darbs, kas tā rakstura dēļ ir saistīts ar regulāru pārvietošanos

Attālinātais darbs

- **Attālinātais darbs (8.pants)**
 - darba vides riska novērtēšana darba vietai vai veidam (privātās dzīves un mājokļa neaizskaramība)
 - nodarbinātais sadarbojas ar darba devēju un sniedz informāciju par apstākļiem attālinātā darba vietā

Informatīvie materiāli: www.stradavesels.lv

Pašnodarbināto aizsardzība

- **Pašnodarbinātais** - fiziska persona, kura veic darbu patstāvīgi un šā likuma izpratnē nav uzskatāma par nodarbināto
- **Pakalpojuma saņēmējs**, kas noslēdzis līgumu ar pašnodarbināto, nodrošina viņam tikpat drošu darba vidi kā savā uzņēmumā nodarbinātajiem, ja pašnodarbinātais veic darbu šā uzņēmuma darba vidē.

Pašnodarbināto aizsardzība

- **Pakalpojuma saņēmējs**, kas noslēdzis līgumu ar pašnodarbināto:
 - tiesīgs nepielaist viņu pie darba veikšanas vai apturēt viņa darbu;
 - noskaidro un izvērtē nelaimes gadījuma cēloņus, kā arī veic nepieciešamos preventīvos pasākumus līdzīgu nelaimes gadījumu novēršanai

Labklājības ministrija

Pašnodarbināto aizsardzība

- **Pašnodarbinātajam**, veicot darbu pakalpojuma saņēmēja uzņēmuma darba vidē ir pienākums:
 - ievērot norādījumus darba aizsardzības jomā;
 - informēt par sava darba specifiku, metodēm un darba aprīkojumu, ja tas var ietekmēt citu nodarbināto drošību un veselības aizsardzību;
 - ievērot nodarbinātā pienākumus (*lietot IAL, ievērot zīmes, piedalīties apmācībās, u.c., bet OVP nav jāveic*)

Dokumentu sagatavošana

- Elektronisko dokumentu sagatavošana (6.panta 7.punkts)
 - darba devējam ir tiesības izmantot informācijas tehnoloģiju risinājumus;
 - ar darba aizsardzību saistītos elektroniskos dokumentus paraksta atbilstoši Elektronisko dokumentu likumam;
 - darba devējs nodrošina valsts iestādēm iespēju piekļūt elektroniskajiem dokumentiem un pārliecināties par to autentiskumu un integritāti;
 - strīda gadījumā darba devējam ir pienākums pierādīt, ka ir ievērotas normatīvo aktu prasības.

Dokumentu sagatavošana

- **Svītrotā** 7.panta prasība sastādīt personu, profesiju vai darba vietu sarakstus, kurās:
 - 1) nodarbināto veselības stāvokli ietekmē vai var ietekmēt veselībai kaitīgie darba vides faktori;
 - 2) nodarbinātajiem darbā ir īpaši apstākļi;
 - 3) nodarbinātie veic darbu, kas saistīts ar īpašu risku
- Papildināts 8.pants ar piekto daļu
 - Darba devējs nodrošina darba vides riska novērtēšanas rezultātu dokumentēšanu.

Darba aizsardzības organizatoriskā struktūra

- Svītota organizatoriskās struktūrvienības izveidošana
- Svītota norma par to, ka mazajos uzņēmumos līdz 10 nodarbinātajiem darba aizsardzības speciālista pienākumus var veikt darba devējs
- Bīstamo nozaru uzņēmumā ar 250 vai vairāk nodarbinātajiem darba devējs norīko vai pieņem darbā **vismaz divus** darba aizsardzības speciālistus (ja nav piesaistīta kompetentā institūcija) (9.pants)

Kompetentās institūcijas un speciālisti

- Kompetents speciālists un kompetenta institūcija – ārpalpojuma sniedzēji (1.panta 10. un 11.punkts)
- Juridiskā persona ir tiesīga sniegt ar darba vides iekšējās uzraudzības veikšanu saistītus darba aizsardzības pakalpojumus tikai tad, ja tai piešķirts kompetentas institūcijas statuss (9.panta septītā daļa)

Nodarbinātā tiesības uz atlīdzību (19.pants)

- Darba devējam ir pienākums izmaksāt nodarbinātajam atlīdzību (vismaz 6 mēnešu vidējo izpeļņu):
 - nodarbinātais ziņo darba devējam par darba vides faktoriem, kuri rada vai var radīt risku personu drošībai un veselībai
 - darba devējs neveic VDI norādītos pasākumus tiešu draudu novēršanai, tādējādi apdraudot nodarbinātā drošību un veselību darbā
 - nodarbinātais minētā iemesla dēļ vienpusēji izbeidz darba tiesiskās vai civildienesta attiecības.

Administratīvie pārkāpumi

- Administratīvās atbildības likums
- Atsevišķs likumprojekts “Grozījumi Darba aizsardzības likumā” Saeimā pieņemts 31.10.2019.
- Pārņemtas normas no Administratīvā pārkāpumu kodeksa
- Vienas naudas soda vienības vērtība – 5 eur.

Administratīvie pārkāpumi

38. pants. Darba aizsardzības pakalpojumu sniegšana, pārkāpjot prasības kompetentiem speciālistiem un kompetentām institūcijām

- fiziskajai personai no 350 līdz 700 eur;
- juridiskajai personai no 750 līdz 2900 eur.

Administratīvie pārkāpumi

39. pants. Neatbilstoša darba vides iekšējā uzraudzība, sniedzot darba aizsardzības pakalpojumus

(1) - brīdinājums vai

- fiziskajai personai no 140 līdz 350 eur;
- juridiskajai personai no 350 līdz 1400 eur.

(2) kas rada tiešus draudus nodarbināto drošībai un veselībai

- kompetentam speciālistam no 500 līdz 700 eur;
- kompetentai institūcijai no 1400 līdz 4300 eur.

Plānotie grozījumi MK noteikumos

- Plānotie grozījumi MK noteikumos:
 - Arodslimību izmeklēšanas un uzskaites kārtība
 - Nelaiemes gadījumu izmeklēšanas un uzskaites kārtība
 - Darba aizsardzības prasības, saskaroties ar ķīmiskajām un kancerogēnām vielām

Labklājības ministrija

Paldies!

Māra Vīksne

Mara.Viksne@lm.gov.lv

www.lm.gov.lv